

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Elogia Societatis Iesv Sive Propvgnacvlvm: Pontificum,
Conciliorum, Cardinalium, Antistitum, nec non
Imperatorum, Regum, Principum & aliorum Virtute,
Religione, omniq[ue] Literatura illustrium (etiam ...**

Gomez, Cristobal

Antverpiæ, 1681

Petrus Versorius n. 79

urn:nbn:de:hbz:466:1-38486

*Societas
Agmen
egregium.*

*Crucis
vexilla in
remotissi-
mas natio-
nes indu-
cens,*

*Apoc. 7. 9.
Innumeras
Prouincias
diuino cul-
tui, aut
instituit,
aut resti-
tuit.*

*Defenditur
acriter in
Senatu
Parisiensi.*

diali hoc Oceano Governatorem, quo Rectore dixerim an
directore inaccessa hactenus, eaque propemodum infinita
emenſa maria, & ſuauiſſime adſpirante implenteque vela diui-
ni ſpiritus aura ad portus appulſum nullo hactenus Euange-
licæ lucis veſtigio nobiles, nullis probatæ fidei fulgoribus illu-
ſtratos, in quibus per vnum Ignatium, eiusque Agmen egre-
gium, dum placida velut in ſtatione pietas accubaret, vna
verè in portu naufragium fecit impietas, & inde in confer-
tiſſimas populis Nationes, dum Idolorum ſpectra ſubduxit,
vexilla Crucis induxit, intulitque, vnde gemmarum immane
pondus, & pretioſiſſimarum glebarum theſauros auferre, &
abſtrahere ſolent in dies exaggeratas iam in Europa merces,
& opes pretioſiſſimum cæleſtis beneficentiæ opus, diuinæ
lumen fidei, æterni Numinis claritatem, lucra animarum
immènſa, quibus Tyrani Dæmonis debilitatæ vires, auctæ
ſupremi Principis rationes, totque nationum miriades à te-
rriſſimi hoſtis iniuſto emancipatæ ſeruitio, ad regalem dedu-
ctæ amantiſſimi Numinis ſeruitutem, vt quando cæteris du-
cibus ad cæleſtem Imperatorem ex Angeli in Apocalypſi
præſcripto certa quædam agmina ſignarentur adducta, vni
Ignatio, eiusque florentiſſimo Ordini conſignari poſſe cen-
ſendum, omnem excedentes numerum turmas effuſas: vidi
turbam multam, quam dinumerare nemo poterat: cum vel
perdifficile ſit experimento probantibus non ſingulorum
nomenclaturam, vel reſtitutarum quaquauerſus terrarum
Orbem inſpicias apud Sinenſes, Iapones, Æthiopus, Braſi-
lios, Americanos, Afros, Germanos, Belgas, & toto diuiſo
Orbe Britanos, nomina recensere. *Hæc ille in ſummam Sociorum
ac Societatis laudem.*

79. A PETRO VERSORIO Regio Aduocato Pariſienſi ad-
uerſus numeroſam, & potentem Magiſtratum aciem, & præcipue
Paſchaſij contra Parienſe Collegium acriter perorantis, cui Verſorius,
qui inter doctiſſimos religioſiſſimus habebatur, & vnus pro SOCIE-
TATE ſtabat, Senatu iterum conuocato, cum ſe humillimè inclinaret,
quaſi

quasi humi repens, respondere exorsus argumentis in contrarium à Paschasio propositis, longam, disertamque Orationem habuit pro Collegio, & SOCIETATE in hanc sententiam. Haud nouum, (inquit) Viri Amplissimi, SOCIETATIS IESV Patribus, neque ab vitæ genere, quod profitentur, alienum est, maledicta hominum de Ordine suo minus recte opinantium tacite, ac patienter ferre. Quod si maximè vellent in respondendo esse turbulenti, cohibet eos, at coërcet sacrosanctum illud eorum Ordini à Sede Apostolicâ inditum Nomen. Quod cum in memoriam assiduè reuocet auctorem, ac principem humanæ salutis Dei Filium, multis contumelijs & probrijs appetitum, in his quæ humanam solùm, non etiam diuinam attingebant naturam, mirum adamasse silentium; nequaquam finit eos de sua sollicitos ignominia esse, nisi cum diuinæ gloriæ defensione coniuncta sit. Quare eodem animo in hac controuersia sunt. Quicquid ad suam contumeliam declamatum est amicè condonant: si qua in re diuina laus violata est, in hac vestram, Senatores, implorant fidem. Tametsi enim tandem se ipsa defendit veritas; tamen cuiusuis Christiani est arcere ab innocente iniuriam, nec obmutescere, cum id in discrimen vocatur, quo ius, fasque continentur: palamque & publicè confusis, ac permutatis recti prauique vocabulis totius honesti naturæ corrumpitur. Igitur neque ego de mirâ illa Hypocrisi, quæ obiecta est, quicquam dicam. Criminatio hæc est quæ sola cadit in bonum virum: vltima obtrectatori materia, vbi & vitia & vitiorum species defecerunt. Quæ cum iam diu sola obijciatur, nihilque magis pugnet, quàm cum simulatione constantia; satis videri potest ipsamet ea diuturnitas refutasse: & non adumbratas, quas incessabat, sed solidas probasse virtutes. Quod autem SOCIETAS hæc damnata, ac nefaria secta, quod Protestantium, quod Donatistarum, Arrianorum, & Fraticellorum similis dicitur; ad id necessario, sed paucis est respondendum. Ignatium Loyolam perhonesto genere Cantabrum,

Et laudatur ex patientia in iniurijs.

Et ex IESU nomine à Sede Apost. indito.

Mat. 26. 63.

Aliqua in illâ obiecta diluuntur.

sunt multi in hac Vrbe, in Academia, in confesso opinor vestro, Patres, qui de facie nouerunt, cum inter nos, in hac regia sapientiæ, ingenti cum fama sanctitatis, iam grandis natu, & militaribus factis inclytus transtulit se ad studia literarum, vt ad salutem hominum procurandam, ad quod militiæ genus diuino quodam incitabatur classico, necessaria sibi doctrinæ compararet arma. Is ex hac ipsa Academia lectissimos iuuenes, cunctisque notæ, ac probatæ virtutis iuxta, atque doctrinæ, iisdemque præditos animis aggregauit sibi cum quibus inita præclari Societate operis, cum Christianam Rempublicam, & corruptis passim moribus, & suborientibus erroribus laborare cerneret; ad eam pro virili iuuantandam, conatum omnem, & impetum vertit. Nec modò notas nobis amplitudine animi complexus prouincias est; sed parte sociorum ad vltimos Orientis nuper aperti oras missa, plurimos mortales, nationesque integras ad signa compulit Saluatoris. Itaque non obscuro in angulo, sed in huius clarissimæ Urbis luce, in ipso Academiæ sinu exorta primùm hæc SOCIETAS est: nec ad serendos, sed ad extirpandos errores. Quam ad rem cum intelligerent in teneræ institutione ætatis momentum inesse maximum, quamuis arduam, indiuisamque prouinciam, summo consilio cunctis viribus susceperunt: vt sinceræ adolescentium mentes contra hæreticorum præmunirent virus, ac nouis existentibus errorum magistris, nequaquam deessent in Ecclesia Dei noui veritatis Doctores. Hæc instituta Paulus III. Pontifex Maximus cum primùm nouit, ab doctissimis & clarissimis viris inspici expendique iussa, de eorum sententia ornatissimè comprobauit. Idem fecere, qui deinceps consecuti sunt summi Sacrorum Antistites, ac modo Synodus Tridentina. IESVITARVM nomen quid cuiquam negotij faceflat, equidem nescio, præsertim cum aduersarij fateantur idem esse, ac Christianorum. Quid enim modestius facere poterant, cum propriam certorum hominum

Vis conatus pro animarum salute, & errorum extirpatione.

Approbatæ à Summis Pontif. & à Trid. Synodo sub IESV nomine.

num SOCIETATEM, non communem omnibus conderent, eamque nomine distingui aliquo oporteret, quid, inquam, modestius facere poterant, quam ut id ei nomen imponerent, quod re commune, vocis duntaxat sono proprium esset? Neque ut nouum criminari possunt: quia fuisse olim quendam eiusmodi Ordinem constat, eiusque meminit multis in locis Panormitanus. Quamobrem per vestram fidem, Senatores, quænam est vel inscitia rerum, vel peruersitas animi, hunc Ordinem reiectum, ac nefarium dicere, cum eum primùm quidem Christi Vicarius Paulus III. deinde Iulius III. post hunc Paulus IV. post Paulum Pius, qui nunc superest IV. ac proximè ipsummet Tridentinum Concilium (in quo & Legati, & Episcopi, & Doctores multi ex Gallia interfuerunt) receperint, comprobarint, ornarint? Hæc qui nescit, audet de rebus publicis, de iure, deque iniuria hoc in confesso verba facere? Qui autem perspecta habet, & tamen criminatur, is permittitur impunè inter Christianos loqui? Quid, quod multi in Italia Reguli, in Germania, & Vngaria Episcopi, libera Ciuitates, ac Ferdinandus Imperator: in Hispania, Flandria, Brabantia Philippus Rex: in Lusitania, & in Indijs Lusitani Reges: in Gallia multis locis Rex ipse Christianissimus hos viros quasi in stationibus collocarunt ad propugnandam Religionem, & propagandam? Tamenne erit, qui hoc in conuentu, tanquam nouum & perniciosum genus hominum audeat deformare, & propulsare, quod Christianarum gentium cuncti Principes firmissimum à Deo Præsidium, miseris hisce temporibus oppositum contra Hæreticos, & Ethnicos arbitrantur & complectuntur? At enim verendum est ne peruetustam, atque clarissimam huius Urbis, atque adeo totius terrarum Orbis Academiam noua hæc natio euertat. Equidem semper Sacrum hoc Athenæum pro parente colui, colamque dum viuam, ex quo quicquid sum, quanquam agnosco tenuitatem meam, profectus sum; neque vlllo modo eius commoda

*Quanta
de Socys
Principum
astimatio?*

*Eos firmissimum à
Deo præsidium
contra hæreticos
oppositum
clamantium.*

mihi oppugnare animus est, sed tueri, & augere vel vita, & sanguine. Sed tamen hoc velim persuaderi sibi Domini mei finant, IESVITAS eodem, quo nos omnes sumus, animo esse, & Academiam venerari quasi parentem: neque conari irumpere ad euertendam, sed dignam existimare, ad quam stabiliendam, atque (si fieri queat) illustrandam, suos ipsi quoque qualescumque conatus conferant: ac demum rogare suppliciter, vt, quod naturæ iure permissum est omnibus, vt lumen de suo accendant lumine, & comiter erranti viam monstrent; id sibi interdictum ne velint. Nam, quod aiunt aduersarij, nullis deuinctos esse legibus; perinde vt alia, apertius est falsum crimen, quàm vt debeat, vel à mediocriter callido calumniatore obijci. Habent enim moderatores suos, habent instituta, quibus regantur: verentur pro summo Capite Romanum Pontificem: & in hac Vrbe Episcopum Parisiensem, & Rectorem Academiæ perofficiosè obseruant, & quibus in rebus æquum est, libenter vtrisque parent. Doctrina vero non alia est, quam quæ ab integerrimis Academiæ huius manauit fontibus, illimis, ac salutaris. Euolue, Paschasi, euolue catechismos ab his Magistris editos, tum tu, ab infamibus illis hæreticis, quorum ad contumeliam abs te coaceruata sunt nomina, quantum distent, intelliges. Si docent gratuito; id profecto faciunt, quod Euangelium monet, Gratis accepistis, gratis date. Si dona accipiunt; an quisquam adeò sit inhumanus, qui, quæ liberaliter deferuntur, accipi vetet ab ijs, quibus minus suppetat, vnde vitam sustentent? Oro vos, Viri clarissimi, reputate hoc cum animis vestris. Si alijs honestum est cum auditoribus suis de mercede pacisci, vnde locupletes, & opulenti fiant; quamobrem his nefas erit vel Euangelium sequi consilium, vel id accipere, quod nequissimis mendiculis non negatur. Nam quod additum de causa est pauperum; pudet me (meam fidem testor) pudet, pigetque attingere, adeò vanum est. Aliquot iam annis Claromontanum Collegium habent Iesuitæ,

quarto,

Eorum doctrina illimis, ac salutaris,

Gratis iuxta Euangelium docent.
Matt. 10. 8

quæro, & quod incommodum quisquam inde senserit? & quod sensurus vnquam sit, si clarissima Antistitis permittantur benignitate vti? Quid inde? Eo ne reductæ Parisiensium fortunæ sunt, vt paucorum hominum Collegium, penuriam, inopiam, famem allaturum sit terrarum Principi Ciuitati? Fac quadraginta cœci è vagis mendicabulorum quisquilijs, vel alia eiusmodi ignaua corpora huc ad nos immigrent, hi tua sententia, capient propemodum, vastabuntque hanc Urbem, adeoque exhaurient, conficientque rem, ac pietatem ciuium, vt religiosissimis mendicantium Ordinibus pereundum fame sit? ô præclara regendarum consilia Ciuitatum? Nunquam Senatores, nunquam bonorum atque doctorum hominum vlla in vrbe abunde est, neque vlla melior est annona Reipublicæ, quam horum copia. *Hæc Verforius ad repellendas Societatis calumnias liberè, & accurate dixit. Ita Par. 3. Hist. Soc. lib. 1. num. 10.*

80 A NICOLAO ZIEMECKI Archidiacono Pezeuensi in responsione ad famosum Anonymi cuiusdam calumniatoris libellum contra patres Societatis IESV in Polonia, in qua ille mirè eos defendit per plura Capita, & præcipuè Cap. 27. ex iuuentutis educatione, quam calumniatur Anonymus. Ego, inquit, præterea his duobus te mentiri ostendo. Primò experientia, quæ præcipuè docet Patres Societatis studia humi vbique depressa, & derelicta excitasse: & ad tantum culmen, fastigium, & perfectionem, in qua nunc ea videmus, extulisse ac perduxisse: quod etiam viri doctissimi, ex quorum numero aliquos ego supra produxi, agnoscunt, affirmant, & prædicant. Testatur & hoc aliud eadem experientia eosdem Patres à Deo immortali insigni quadam industria ad educandam excolendamque iuuentutem in literis & moribus donatos esse, plurimosque ex scholis illorum Viros illustres, & in omni genere scientiarum, quod ab illis tractatur, & in omni genere virtutum Christianarum exercitatissimos euasisse, & tanquam miracula aliqua sæculi prodijisse. Secundò vniuersi Orbis Christi-

Defenduntur Patres Societ.

illi vbique studia humi depressa excitant.

A Deo immortalis, ac insigni quadam industria ad educandam iuuentutem donati.